

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ คือ กลุ่มประสบการณ์ที่อยู่ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จัดไว้เพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ค่านิยมและนิสัยรักการทำงานเป็นพื้นฐานประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ มีความขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ ฟังตนเอง มีวินัยและมุ่งมั่นทำงานให้ได้ผลสำเร็จตามจุดประสงค์ แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ รู้จักและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สามารถนำความรู้จากประสบการณ์ จากกระบวนการเรียนการสอนไปใช้เป็นพื้นฐานในการทำงานและประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถ (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 382)

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพไว้หลายคน เช่น ธำรง บัวศรี (2521 : 5 - 8) กล่าวว่า "การศึกษาเพื่องานอาชีพหมายถึง การศึกษาที่เตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะประกอบอาชีพได้ ทั้งที่เป็นอาชีพอิสระหรืออาชีพรับจ้าง ทั้งในส่วนที่ต้องให้ความรู้พื้นฐานและทักษะอย่างง่าย ๆ ตามความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ให้เน้นหนักไปในด้านปูพื้นฐาน สร้างความสนใจและความสำนึกในความสำคัญของงานอาชีพ (career awareness) รวมทั้งการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ หลังจากจบประโยคประถมศึกษาแล้ว ต้องส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสดูการทำงาน ทดสอบความสนใจและความถนัด ฝึกทักษะของตนเกี่ยวกับอาชีพง่าย ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ซึ่งแต่ละท้องถิ่น แต่ละโรงเรียนย่อมจัดการงานและอาชีพแตกต่างกันออกไป"

ธนู แสงศักดิ์ (2520 : 209 - 210) ได้กล่าวว่า "การงานพื้นฐานอาชีพเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม จึงต้องเริ่มให้เด็กพัฒนาวิชานี้เสียตั้งแต่เยาว์วัย เช่น การรู้จักใช้มือทำงานง่าย ๆ รู้จักวัสดุ กระบวนการ และรู้จักชนิดของงานจากง่ายไปหายาก ได้แก่ การใช้มือปั้น งอ พับ ละเลงทา ไปจนถึงการปั้น ตกแต่ง การประสานสัมพันธ์มือ นิ้ว และตา ความรู้สึกกับสมอง การใช้เครื่องมือตัด หนีบ ตี ทุบ เตะ ไปจนถึงการใช้เครื่องจักรกล การใช้

วัสดุ กระดาษ ดินเหนียว สี ไม้ไผ่ ไปจนถึงวัสดุสังเคราะห์ต่างๆ การเปลี่ยนรูปพรรณสัณฐานของวัสดุโดยไม่ต้องตัดรอนไปจนถึงการใช้ความร้อนและน้ำยาเคมี การรู้จักอาชีพต่างๆ ตั้งแต่อาชีพปลูกผัก เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่ ไปจนถึงวิชาอาชีพสูงๆ เช่น นายแพทย์ วิศวกร และนักดาราศาสตร์ ทั้งนี้ต้องจัดการบรรจุเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก"

ความหมายของงานและพื้นฐานอาชีพดังกล่าวสอดคล้องกับ ส.เต.เด.ย

(1970 : 11-19) แห่งมหาวิทยาลัย สแตนฟอร์ด ซึ่งกล่าวว่า "ในเรื่องการจัดการศึกษาเกี่ยวกับงานและพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษา เน้นเรื่องทักษะความรู้ และลักษณะนิสัยที่จำเป็น สำหรับการเตรียมอาชีพต่างๆ ที่จัดลงในหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้ได้เรียนตามความถนัด ความสนใจของเด็ก และเป็นงานที่ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของท้องถิ่นและสังคมในชุมชน การเตรียมอาชีพให้เด็กนั้น ควรเตรียมตัวก่อนที่เด็กจะออกจากโรงเรียน 1-2 ปี ควมถูกกับการเตรียมงานอาชีพต่างๆ เพื่อให้เด็กรู้ว่าตนมีโอกาสนั้นได้และจะมีอนาคตอย่างไร"

อัมพร มีสุข (2518 : อัดสำเนา) กล่าวถึงความหมายของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพว่า "เป็นกลุ่มวิชาภาคปฏิบัติและการทำงาน เน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับโลกของการทำงานอย่างแท้จริง" นอกจากนี้กรมวิชาการยังได้ระบุถึงความสำคัญและความจำเป็นในการจัดกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพไว้ในหลักสูตรว่า เป็นกลุ่มที่เน้นให้เด็กไทยได้สร้างประสบการณ์พื้นฐานในทางอาชีพ ความรู้พื้นฐานในการทำงาน และด้วยเจตนาที่ว่าจะแก้ไขมิให้คนไทยถูกตีจีนเพ่งเล็งในระหว่างกันเองหรือโดยต่างชาติว่า มีดีแต่รู้ แต่ทำอะไรไม่เป็น เพราะฉะนั้นการฝึกนิสัยในการทำงานจึงจำเป็นต้องฝึกตั้งแต่วันเริ่มต้นของการศึกษา ส่วนการจัดการงานและพื้นฐานอาชีพที่เป็นลำเป็นสันนั้น ต้องมีการจัดการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มเติมทั้งในและนอกห้องเรียนในระดับมัธยม และอุดมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2520 : 6)

ความเป็นมาของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ

บุญ แสงศักดิ์ ได้กล่าวถึงความเป็นมาของกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพไว้ดังนี้ กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ (Work Education) เดิมมีชื่อเรียกว่าวิชาการทำงานสันหัด (Manual training) และการฝึกวิชาการที่ต้องอาศัยการประดิษฐ์ด้วยความประณีต เรียกว่าวิชาการศึกษาฝีมือ (Manual skills) ซึ่งในสมัยก่อนเป็นงานหัตถกรรม หรืองานเย็บปักถักร้อย ประดิษฐ์ดอกไม้ใบตองเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นหัตถศึกษา ซึ่งมีอยู่ 4 แขนงงานคือ การสวนครัว การหุงหาอาหาร การฝีมือหัตถกรรม และการค้าขาย

ตามหลักสูตรพุทธศักราช 2503 วิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพมีชื่อเรียกว่า หมวดทัศนศึกษา คือ วิชาศิลปะปฏิบัติ (Practical Arts) มี 4 วิชา เช่น เดิมแต่เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น เกษตรกรรมศิลป์ ทหกรรมศิลป์ ธุรกิจศิลป์ และอุตสาหกรรมศิลป์ ซึ่งในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 นั้น ได้เรียกชื่อว่า ศิลปะปฏิบัติ ซึ่งจัดไว้ในหมวดศิลปะศึกษา โดยเน้นงานกระดาษ งานดิน งานพิมพ์ลายควายอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ งานเย็บปักถักร้อย งานไม้เบื้องต้น ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 วิชาการทำงานจัดให้อยู่ในหมวดวิชาทัศนศึกษา มีวิชาต่าง ๆ 4 แขนง คือ การเกษตร การเรือน การช่างและการค้าขาย โดยสอนปนกันไปทั้ง 4 แขนง

ต่อมาวิชาทัศนศึกษา ได้ใช้ชื่อว่า วิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพ (Work Education) เพราะคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรได้เสนอหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อปี พ.ศ. 2519 แยกวิชาศิลปะปฏิบัติออกเป็น 5 วิชา ดังนี้ คือ ทหกรรมศิลป์ เกษตรกรรมศิลป์ ธุรกิจศิลป์ อุตสาหกรรมศิลป์ และอาชีพศึกษา โดยให้วิชา 4 หมวดแรกเป็นวิชาสามัญ และอาชีพศึกษา เป็นหมวดวิชาอาชีพ แต่เกรงว่าจะเกิดปัญหาตามมา คือความสับสนไม่สามารถจัดการศึกษา วิชาระดับแรงงานคานงานฝีมือได้ กำลังคนไม่พอ และปัญหาทางการบริหารบุคลากร ดังนั้น จึงได้แก้ไขโครงสร้างหลักสูตรของมัธยมศึกษาใหม่ ให้มีวิชาการทำงานและอาชีพเพียงหมวดเดียว แบ่งเป็นวิชาบังคับ 4 ชั่วโมง และเป็นวิชาชีพเลือกอิสระตามที่ท้องถิ่นจัดและกระทรวงศึกษาธิการเห็นชอบอีก 12 ชั่วโมง

เมื่อหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นมีหมวดวิชา "การทำงานและอาชีพ" (Work and Occupational Education) หลักสูตรประถมศึกษาจึงต้องวางพื้นฐานเป็น "กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ" (Work Education) ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามความเหมาะสมของประเทศและสอดคล้องกับสภาพของจังหวัด อำเภอ และตำบลต่าง ๆ อันเป็นที่ตั้งของโรงเรียนควาย (ธนู แสงศักดิ์ 2520 : 202-205)

จุดประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรกลุ่มวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพในระดับชั้นประถมศึกษา มี 6 ประการ คือ

1. ให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานที่เป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตให้เกิดความสงบสุขทั้งส่วนตัวและส่วนรวม
2. ให้เข้าใจสภาพปัญหา ความเปลี่ยนแปลง สามารถแสวงหาความรู้ ปรับตัวและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับภาวะของท้องถิ่น บ้านเมือง และโลก

3. ให้ความซบซัน ออทน ประหยัด ซื่อสัตย์ รั้งักฟงตนเอง มีวินัยและมุงมั่นในการทำงาน

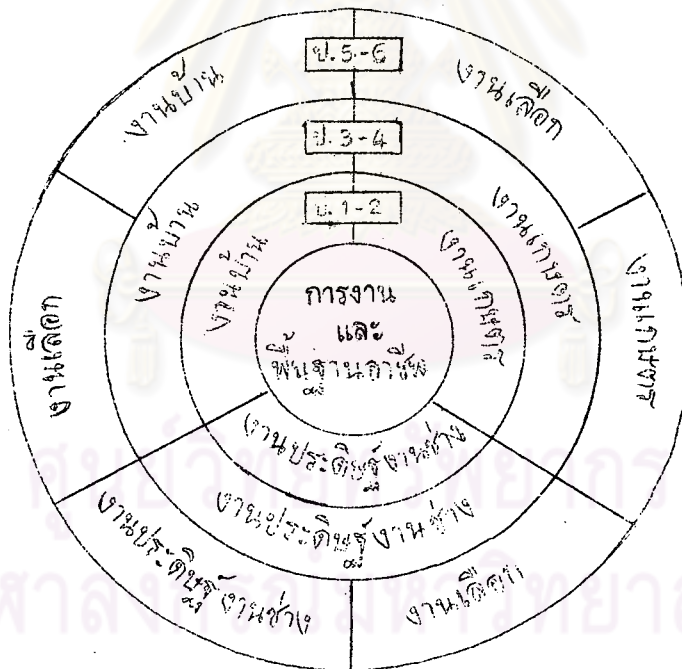
4. ให้ความคิดริเริ่มสร้งสรรค้ในการทำงานและขึ้นชมผลงานที่ทา

5. ให้ความสำคัญในการทำงาน ทั้งงานอิสระ และที่ทาารวมกับผู้อื่น เพื่อความเจริญ ส่วนตนและส่วนรวม

6. ใหรั้งักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยนิยมชมชอบและสนับสนุนการใช้สินค้าไทย (กรมวิขาการ 2520 : 365)

สุทธิ ประจค้กดี และ ศิริกุด ไทยพิทักษ์ (2525 : 21-23)

ได้แสดง แผนภูมิโครงสร้างกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ระดับประถมศึกษา ไว้ดังนี้

จากแผนภูมิที่แสดง หลักศูตรกำหนดให้นักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ทุกคนต้องเรียนงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง เป็นงานบังคับ เมื่อถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 นักเรียนจะมีโอกาสเรียนงานเลือกจากงานทั้ง 3 งานดังกล่าวจนครบเวลาตามหลักศูตรกำหนด การเลือกจะเลือกเรียนทีละงาน หรือเลือกเรียนงานเดียวตลอดไปก็ได้

กลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

ได้กำหนดเนื้อหาสาระออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งเป็นการบังคับซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่นักเรียนทุกคนต้องรู้ (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4) อีกส่วนหนึ่งให้นักเรียนเลือกเรียน เพื่อเป็นการสำรวจตนเองว่า มีความสนใจ ความถนัด และความสามารถในเรื่องใด ทั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในการประกอบอาชีพต่อไป (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6) ส่วนหลังนี้ หลักสูตรได้บรรจุเนื้อหาสาระไว้ 5 แผนงาน คือ งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานอาชีพ โดยแยกงานช่างและงานประดิษฐ์ออกจากกัน พร้อมกับเพิ่มงานอาชีพเข้าไปด้วย ดังที่ได้แสดงไว้ข้างล่างนี้

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4	ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
1. งานบ้าน 2. งานเกษตร 3. งานประดิษฐ์และงานช่าง	1. งานบ้าน 2. งานเกษตร 3. งานช่าง 4. งานประดิษฐ์ 5. งานอาชีพ

แผนภูมิแสดงอัตราเวลาเรียนของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับประถมศึกษา

ป.5-6	25	25	30	20	100%
ป.3-4	20	35	20	25	100%
ป.1-2	15	50	10	25	100%

↑
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

↑
กลุ่มทักษะ

↑
กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

↑
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

อัตราเวลาเรียนของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพค่อย ๆ เพิ่มจากร้อยละ 10 - 20 เป็นร้อยละ 30 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ซึ่งเท่ากับเวลาเรียน 300 ชั่วโมงหรือ 900 คาบ จากเวลาเรียนทั้งหมด 1,000 ชั่วโมง หรือ 3,000 คาบ ในระดับนี้นักเรียนยังต้องเรียนงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่างเป็นงานบังคับอีกงานละ 200 คาบ รวมเป็น 600 คาบ ที่เหลืออีก 300 คาบเป็นงานเลือกจากแขนงงานดังกล่าวมาแล้ว เวลาเรียนสำหรับเนื้อหางานเลือกแต่ละแขนงไม่เท่ากัน มากน้อยตามลักษณะของเนื้อหาวิชา วิธีเลือกเรียนงานต่าง ๆ โดยหลักการเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจและความถนัด แต่ในทางปฏิบัติแล้ว โรงเรียนคงต้องเป็นผู้เลือก ทั้งนี้เพราะการสอนเนื้อหาส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน ครู สภาพของท้องถิ่นเป็นสำคัญ (สุทธิ ประจงศักดิ์ และศิริกุล ไทพิทักษ์ 2525 : 21 - 23)

ลักษณะของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในหลักสูตร.....ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้ออกคู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 โดยกำหนดลักษณะงานของหมวดวิชาไว้เป็น 3 อย่าง คือ

1. งานบ้าน เป็นงานที่ปลูกฝังกิจนิสัยที่ดี ฝึกให้เด็กมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ภายในบ้าน รู้จักทำความสะอาด การจัดบ้าน การเลือกอาหาร การปรุงอาหารที่มีประโยชน์ ตลอดจนการเลี้ยงดูเด็ก และงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเครื่องแต่งกายตามความเหมาะสมได้
2. งานเกษตร เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมให้เด็กได้นำความรู้เกี่ยวกับการเกษตรไปพัฒนาอาชีพและครอบครัว ตลอดจนทั่วท้องถิ่น การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ของครอบครัว และควรปรับปรุงกลุ่มเกษตรกรให้เป็นปึกแผ่น เป็นการวางพื้นฐานในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ให้มีทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกษตรที่ทันสมัย
3. งานประดิษฐ์และงานช่าง เป็นงานพื้นฐานที่เกี่ยวกับงานช่าง โดยสามารถนำวัสดุในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นของเล่น ของใช้ สามารถใช้เครื่องมือทำงานได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัย ตลอดจนเก็บรักษาเครื่องมือ เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไป

หลักสูตรกลุ่มนี้ มีรายละเอียดของงานเลือกในช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักเลือกงานตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ดังนี้

1. งานซื้อขายและบริการ เป็นงานที่ส่งเสริมให้เป็นผู้บริโภคที่ดี คือรู้จักการเลือกซื้อ และมีทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการค้าขาย การใช้บริการธนาคารต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัยของทรัพย์สินที่หามาได้ สำหรับการซื้อขายและบริการ ได้จัดไว้ในแผนของงานเลือกเท่านั้น

2. จรรยาบรรณและระเบียบกฎหมายที่ควรทราบ เป็นความรู้ต่าง ๆ ด้านกฎหมายที่นักเรียนควรรู้

3. งานเลือก เพื่อเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะในงานแต่ละประเภทให้เกิดความชำนาญยิ่งขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ เมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หากไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในชั้นสูง ความรู้และทักษะที่ได้รับในชั้นนี้จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการประกอบอาชีพได้ การเลือกประเภทของงานแขนงต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับท้องถิ่น วุฒิกวาจะ ความสนใจและความสามารถของเด็ก (กรมสามัญศึกษา หน่วยงานศึกษาพิเศษ 2520 : 164)

ลักษณะของโครงสร้างงานในด้านงานอาชีพนี้ ได้จัดตามความสนใจของนักเรียนแต่ละวัยและแต่ละท้องถิ่น จากผลการวิจัยของหน่วยงานศึกษาพิเศษพบว่า ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เด็กชายมีความสนใจในงานเกษตรถึงร้อยละ 82.82 เด็กหญิงมีความสนใจในงานบ้านถึงร้อยละ 97.67 เด็กหญิงและเด็กชายให้ความสนใจในงานประดิษฐ์และงานช่างถึงร้อยละ 97.94 และ 95.61 ตามลำดับ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2523ก : 106 - 107)

ธีระ ชัยยุทธธรรม (2525 : 70) ได้สำรวจความสนใจในวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 733 คน ทั้งในโรงเรียนราษฎร์และรัฐบาลในอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีโดยใช้แบบสอบถามประเมินค่า (Rating Scale) ประเมินค่าความสนใจวิชาต่าง ๆ ปรากฏว่านักเรียนมีความสนใจในวิชาต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้คือ การทำสวนผัก คนตรี การทำสวนไม้ดอกไม้ประดับ การแสดงพื้นบ้าน งานประดิษฐ์จากไม้ไผ่-หวาย ช่างเขียน งานประดิษฐ์ ทักษะกรรม อาหาร งานพิมพ์และช่างยนต์ ซึ่งพอสรุปได้ว่านักเรียนมีความสนใจในหมวดเกษตรกรรมมากที่สุด

การที่นักเรียนมีความสนใจดังกล่าวนี้ แสดงว่านักเรียนมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้านงานอาชีพ ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานในการส่งเสริมให้การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพประสบผลสำเร็จได้ นับว่าเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีว่าเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มีความสำคัญอย่างมากในการดำรงชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ

กระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 18-24) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรเพื่อ การงานและพื้นฐานอาชีพว่า การให้การศึกษาด้านการงานและพื้นฐานอาชีพของประเทศส่วนมาก ในเอเชีย เป็นแนวคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในทศวรรษที่ 1960-1970 ซึ่งพอจะสรุปจากประเทศสมาชิก ขององค์การยูเนสโกสาขาภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ บังกลาเทศ อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย เนปาล ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย ดังต่อไปนี้

ประเทศบังกลาเทศ มีแนวคิดว่าการให้การศึกษาด้านการงานและพื้นฐานอาชีพ ก็เพื่อจะพัฒนาทัศนคติ ค่านิยม และทักษะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่จำเป็นต่อครอบครัว โรงเรียน และชุมชน มีเจตนาที่จะก่อให้เกิดความรู้ที่ภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีของงานที่ ใ้แรงงาน ฝีมือ และเปิดโอกาสให้การศึกษากว้างไกลกว่าการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งพัฒนาทักษะและ ความชำนาญเฉพาะอย่าง

ประเทศอินเดีย มีแนวคิดหรือความมุ่งหมายว่าการศึกษาด้านการงานและพื้นฐาน อาชีพมุ่งพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการผสมผสานทฤษฎีและภาคปฏิบัติในโลกของงาน การสอนเรื่องนี้รวมถึงการสอนทุกรูปแบบที่มุ่งให้เกิดความรู้และความชำนาญในวิธีการที่เป็นประโยชน์

ประเทศอินโดนีเซีย ให้คำนิยามการศึกษาด้านการงานและพื้นฐานอาชีพว่า เป็น การสอนให้เกิดการพัฒนาทางทักษะและความชำนาญที่ต้องการผสมผสานกับผลของการศึกษาสามัญ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตในอนาคตของนักเรียน

ประเทศอิหร่าน เห็นว่า การศึกษาด้านการงานและพื้นฐานอาชีพ จะต้องรวม ประโยชน์จากการฝึกงานในโรงงาน กับผลประโยชน์ของการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อให้ ผู้เรียนได้รับความรู้ทั้งทางภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ

ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี มีแนวคิดว่าการศึกษาด้านการงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นการศึกษเพื่อพัฒนาทักษะและความชำนาญที่ต้องการผสมผสานกับผลของการศึกษาสามัญ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตในอนาคต

ประเทศมาเลเซีย มีแนวคิดว่าการศึกษาด้านการงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง การศึกษาทุกรูปแบบที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วิธีการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

ในการนี้ รวมถึงการคัดเลือกรูปแบบการศึกษาทั้งหลาย ซึ่งมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานในอนาคต

ประเทศเนปาล มีแนวคิดว่าการศึกษาด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีความสำคัญ โดยเฉพาะสำหรับประเทศที่ด้อยพัฒนา เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาอุปนิสัยในการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์มากที่สุด เพื่อเพิ่มพูนทรัพยากรบุคคลของประเทศ ประเทศชาติจะก้าวหน้าต่อไปไม่ได้ถ้าปราศจากการให้การศึกษาในด้านนี้

ประเทศฟิลิปปินส์ มีแนวคิดว่าการศึกษาด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพเป็นก้าวใหม่ในวงการการศึกษา ซึ่งได้เพิ่มเป็นแนวทางวิชาการเพื่อสร้างระเบียบวินัยของจิตใจ การศึกษาตามแนวใหม่นี้พยายามที่จะจัดประสบการณ์ทางด้านการทำงานให้แก่เด็กเรียน ความหมายของการศึกษาในแนวนี้มีได้ทั้งแนวกว้างและแนวแคบ

แนวกว้าง หมายถึง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะและความชำนาญขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการผสมผสานทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

แนวแคบ หมายถึง การศึกษาซึ่งรวมถึงทุกรูปแบบที่สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ทางวิชาการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

ประเทศสิงคโปร์ มีแนวคิดว่าการศึกษาด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง การศึกษาที่มุ่งเตรียมกำลังคนหรือแรงงานระดับฝีมือ เพื่อสนองความต้องการของประเทศ จุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการของอุตสาหกรรม

ประเทศไทย มีแนวคิดว่าการศึกษาด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการผสมผสานทฤษฎีและภาคปฏิบัติในโลกของงาน

แม้ว่าปรัชญาเรื่องการศึกษาด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไปบ้างตามลักษณะของโครงสร้างและความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละประเทศ แต่ทุกประเทศก็ได้ยึดถือการศึกษาด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งแทรกอยู่ในการเรียนการสอนทั่วไป มิใช่เป็นเพียงวิชาหนึ่งวิชาใด หรือระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น หากตีความให้กว้างแล้ว การศึกษาด้านการทำงานพื้นฐานอาชีพ หมายถึง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อชีวิตในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน

หากดำเนินการให้ถูกต้องตามความหมายดังกล่าวแล้ว การให้การศึกษาด้าน
 การงานและพื้นฐานอาชีพ อาจเป็นกลไกสำคัญที่ผ่อนคลายนโยบายเร่งด่วนทางเศรษฐกิจและ
 สังคมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย ในขณะที่เราเน้นการศึกษาด้านนี้ เราก็จะต้อง
 ระมัดระวังอันตรายจากการสอนวิชาชีพเฉพาะอย่างที่คับแคบ (กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ ม.ป.ป. : 18 - 24)

สำหรับจุดหมายทั่วไปของการศึกษาด้านการงานและพื้นฐานอาชีพในประเทศต่าง ๆ
 นั้น คือการสร้างกำลังคนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จุดประสงค์โดยเฉพาะ
 ในการจัดตั้งมาของประเทศสมาชิกองค์การยูเนสโก คือ

1. เพื่อพัฒนาทักษะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต้องการในระดับแรงงานต่าง ๆ
2. เพื่อการพัฒนาทัศนคติและค่านิยมที่มีต่อการทำงานและการใช้แรงงาน
3. เพื่อเปิดโอกาสให้ได้ผสมผสานทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และเพื่อนำเอาความรู้
 ที่ได้รับไปใช้ในชีวิต
4. เพื่อสำรวจและค้นพบความถนัดทางการงานของผู้เรียน

ลักษณะพฤติกรรมการเรียนรู้ในการจัดหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

การจัดหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพสำหรับเด็กในวัยประถมศึกษา
 มีลักษณะของพฤติกรรมการเรียนรู้โดยธรรมชาติแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือพฤติกรรมเกี่ยวกับ
 ความรู้สึกและค่านิยม (affective domain) พฤติกรรมภาคความรู้หรือพุทธิปัญญา
 (cognitive domain) และพฤติกรรมภาคทักษะ (psychomotor domain)
 ซึ่งพฤติกรรมภาคทักษะนี้ คือการเรียนรู้ที่เป็นการสร้างพฤติกรรมทางกายและระบบประสาท
 มีการเปลี่ยนแปลงโดยการเคลื่อนไหวทางกายและจิตประกอบกัน เป็นลักษณะพฤติกรรม
 การเรียนรู้ที่จำเป็นมาก จะพบว่าการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพจะต้องมีพฤติกรรม
 ที่เป็น ภาคทักษะ หรือลักษณะของกายและจิตประกอบกันอยู่เป็นอันมาก ()
 (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2521 : 234 - 235) ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ
 สุกใจ เหล่าสุนทร ที่ว่า จากการสังเกตเด็กที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ นั้นจะต้องมีความสามารถ
 ที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ นั้นได้และความสามารถเช่นนี้เรียกว่า ความพร้อมสำหรับการเรียนรู้
 (Readiness for Learning) ทั้งนี้เนื่องจากปรากฏอยู่เสมอว่า เด็กไม่สามารถรับ

การสอนที่ครูกำลังสอนอยู่ให้เกิดความเข้าใจได้เท่าที่ควร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า สิ่งที่ครูสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้นั้นยากเกินกว่าที่เด็กสามารถจะรับรู้ได้ ครูจึงต้องหาทางที่จะทำให้ เด็กสามารถรับสิ่งที่ครูสอนเสียก่อน การที่จะทำให้เกิดเกิดความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ จะต้องรวมปัจจัย 3 ประการเข้าด้วยกันคือ มีความตั้งใจที่แน่วแน่ (attentional set) มีความอยากที่จะกระทำ (motivation) และอยู่ในสภาพพร้อมที่จะรับ (developmental readiness) ลักษณะทั้ง 3 ประการนี้เป็นลักษณะภายในของผู้ที่จะเรียนรู้อันเนื่องมาจากการสร้างสิ่งแวดล้อมภายนอกให้เกิดแก่ผู้เรียน (สุจิตใจ เหลลาสุนทร 2521 : 27 - 28)

นอกจากพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาคทักษะ (Psychomotor) เป็นสิ่งสำคัญ ในการจัดหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพแล้ว สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่สำคัญ อย่างหนึ่งคือ กฎแห่งความพร้อม ซึ่ง ชาลส์ อี สกินเนอร์ (Charles E. Skinner) กล่าวว่า "ข้าพเจ้า เชื่อว่ารากฐานและแนวโน้มเกี่ยวกับการทำงานที่ประสบผลสำเร็จหรือ ล้มเหลวย่อมขึ้นอยู่กับกฎแห่งความพร้อมและความไม่พร้อมซึ่งเข้ามาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อบุคคลคนหนึ่งมีความพร้อมอย่างใดที่จะทำงานหรือทำอะไรสักอย่างหนึ่ง การทำงานย่อมดำเนินไปด้วยความราบรื่นและย่อมประสบผลสำเร็จอย่างน่าพอใจ ตรงกันข้าม ถึงแม้ว่าคนคนหนึ่งพร้อมที่จะทำงานแต่มีสิ่งรบกวนใจ งานย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ อนึ่ง หากคนคนหนึ่งไม่พร้อมที่จะทำงาน ย่อมเปรียบเสมือนบังคับให้ทำงาน ผลงานย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ (Skinner, 1965 : 305)

คุณลาวัลย์ ถนองจันทร์ (2526.: 15 - 19) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า การเตรียม ผู้เรียนให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก การศึกษาทุกระดับ จะต้องสอดแทรกวิชาอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ วิธีเตรียมผู้เรียน เพื่ออาชีพนั้นจะต้องคำนึงถึงความรู้และความถนัดส่วนตัว และเนื่องจากอาชีพมีอยู่จำกัด การปลูกฝังวิชาอาชีพเพียงอย่างเดียวยังไม่เป็นที่พอใจได้ว่าผู้เรียนจะสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ เพราะฉะนั้นโรงเรียนควรสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนด้วยตนเองเพื่อสามารถแสวงหาความรู้สำหรับการประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่มีอยู่ในสังคมต่อไป

สมพงษ์ พละสุรีย์ (2525 : 21) ได้สรุปว่า บุคคลที่พร้อมที่จะทำงานหรือประกอบอาชีพนั้น จะต้องประกอบด้วยพื้นฐาน 3 ประการคือ

1. พื้นฐานด้านทักษะ เป็นสิ่งที่ต้องมีการฝึกฝนจึงจะเกิดความชำนาญ เช่น การเข้บปักถักร้อย การผูก การมัด การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ประจำบ้าน เช่น มีด ขวาน กรรไกร เป็นต้น

2. พื้นฐานด้านจิตใจ คือการเสริมสร้างนิสัยปลูกฝังนิสัย คุณธรรม และค่านิยมในการทำงาน เช่น ใฝ่ให้ดูถูกงาน ให้เห็นว่างานสุจริตมีเกียรติ มีความขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อุตุน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ต้องปลูกฝังด้วยการปฏิบัติจริง มิใช่กระทำด้วยการบอกกล่าวหรือท่องจำ

3. พื้นฐานทางด้านเศรษฐศาสตร์ คือการให้ความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องรายได้อาย รายจ่าย หนี้สิน กำไร แรงแรงงาน ฯลฯ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับการประกอบอาชีพ

การสร้างความพร้อมทางอาชีพนั้น พื้นฐานเบื้องต้นที่นักเรียนควรได้รับ ได้แก่ แนวความคิดทางอาชีพ ซึ่งมาแลนค์ (Marland อ้างถึงใน กรมสามัญศึกษา 2518 : 85) กล่าวไว้ว่า นักเรียนชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรได้รับรู้แนวทางของอาชีพต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคม โดยเฉพาะอาชีพของพ่อ แม่ ซึ่งอยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด ฉะนั้นการที่นักเรียนได้รับความรู้เรื่องราวของอาชีพจึงนับว่าเป็นการพัฒนาเบื้องต้นที่นำไปสู่การเลือกอาชีพ เมื่อนักเรียนมีวุฒิภาวะสูงขึ้นต่อไป

หลักการและแนวทางที่น่าสนใจเกี่ยวกับกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : อัดสำเนา) ได้เสนอหลักการและแนวทางที่น่าสนใจเกี่ยวกับกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพดังนี้คือ

1. ด้านหลักสูตร

- 1.1 โครงการเรียนด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพควรจัดในรูปของประสบการณ์
- 1.2 การประเมินโครงการในการเรียนด้านนี้ควรคำนึงถึงผลภาคปฏิบัติเป็นเกณฑ์
- 1.3 การให้การศึกษาด้านนี้ ควรใช้ประโยชน์ให้มากที่สุดจากแหล่งทรัพยากรของการศึกษานอกระบบ และควรแสวงหาโอกาสเสริมให้การศึกษารองนี้ เป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาในระบบและนอกระบบ
- 1.4 ควรส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจของนักเรียนและชุมชนในการที่จะช่วยกันตนเอง มีความอดสาหัส และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน
- 1.5 ควรแทรกโครงการเรียนด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพในทุกๆกลุ่มวิชาของหลักสูตร

- 1.6 ในการจัดโครงการเรียนด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ควรพิจารณา
สติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ และข้อจำกัดของบุคคล
- 1.7 โครงการเรียนด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ควรสะท้อนภาพความต้องการ
ปัญหาและแหล่งทรัพยากรของชุมชน
- 1.8 โครงการเรียนด้านการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ควรสะท้อนภาพของค่านิยม
และความมุ่งหวังของประชาชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

2. ด้านการบริหาร

- 2.1 สร้างโยงใจของการสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อบรรลุ
เป้าหมายของแต่ละฝ่าย
- 2.2 สร้างบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับครูที่จะได้มีประสบการณ์ทางการงาน
อันจะนำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ
- 2.3 สร้างโอกาสให้ครูที่สอนการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
กับโลกของการทำงานอาชีพ
- 2.4 ควรจัดตารางสอนให้ยืดหยุ่น

กรมสามัญศึกษา (2519 : 173) ได้กำหนดแนวทางสำหรับการสอนกลุ่มการทำงาน
และพื้นฐานอาชีพเพื่อให้ครูได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติอันอาจจะช่วยลดปัญหาต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นในลดคนอยลงดังนี้คือ

1. ผู้สอนต้องตั้งเป้าหมายในการจัดประสบการณ์ให้ชัดเจน
2. ผู้สอนต้องเตรียมการสอนให้พร้อมมูล เนื้อเรื่อง วิธีดำเนินการ อุปกรณ์การสอน
กำหนดรายละเอียดว่าจะสอนอะไร
3. ผู้สอนต้องให้ความสนใจเป็นรายบุคคลและกลุ่ม
4. ผู้สอนควรสร้างแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนและสนใจในบทเรียน
5. ผู้สอนควรให้ผู้เรียน เรียนด้วยความสมัครใจ สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง
ให้อิสระในทางความคิด
6. ผู้สอนควรเน้นถึงข้อควรระวังและความปลอดภัยของการทำงาน ให้ผู้เรียน
ได้ปฏิบัติหน้าที่ทันที โดยทำภายในกำหนดเวลา

7. งานที่ใหญ่ เรียนปฏิบัติทั้งในและนอกห้องเรียน ควรจัดเวลาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตามปัญหาที่ข้องใจ ค้นคว้าเนื้อหาและความรู้เพิ่มเติม

8. ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียน นอกจากสติปัญญาแล้ว ยังรวมถึงความสนใจ อารมณ์ การรับรู้ ถ้าผู้เรียนมีความพร้อมย่อมมีความรู้ต่อเนื่อง

9. การเรียนรู้อย่างแตกต่างกันเนื่องจากประสบการณ์เดิม ความสามารถของแต่ละบุคคลและพื้นฐานของครอบครัว

10. การสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ พิจารณาจากนิสัยใจคอในการทำงาน

11. กิจกรรมการเรียน ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น หรืออาจใช้กิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม วัสดุ และความสามารถของผู้เรียน

12. แหล่งวิทยากร วัสดุต่าง ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรใช้แหล่งวิทยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีนั้น ทางจังหวัดได้ส่งศึกษานิเทศก์ จังหวัด จำนวน 1 คน ไปเป็นกรรมการร่างหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของเขตการศึกษา 1 ต่อจากนั้นได้มีการจัดทำแผนการสอนงานพื้นฐาน งานเลือก และงานอาชีพต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเขตการศึกษา 1 ซึ่งทุกโรงเรียนได้ใช้แผนการสอนดังกล่าวเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

ในด้านการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในกิจกรรมการทำงานและพื้นฐานอาชีพนั้น ทางโรงเรียนไม่ได้รับเป็นจำนวนเงิน หากแต่ทางจังหวัดจะให้โรงเรียนแจ้งรายละเอียดรายการอุปกรณ์ที่ต้องการใช้ แล้วทางจังหวัดก็ดำเนินการซื้อหามาให้ทางโรงเรียนต่อไป โดยอยู่ในวงเงินไม่เกิน 5,000 บาท สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่จะได้รับงบประมาณเพื่อการนี้ 10,000 บาท อย่างไรก็ตาม งบประมาณที่โรงเรียนได้รับนั้นไม่ได้เป็นเงิน ปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมาคือ เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์นอกเหนือจากที่ได้รับจากการจัดสรร ครูผู้สอนมีความลำบากใจในการจัดหา ซึ่งนับเป็นข้อบกพร่องประการหนึ่งที่สำคัญมาก เพราะมีส่วนทำให้การดำเนินการในค่านี้น่าล้มเหลวได้

ส่วนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละโรงเรียน ครูส่วนใหญ่จะยึดแผนการสอนเป็นหลัก จากการศึกษาชั้นนักเรียนเพื่อให้ทราบถึงความต้องการในกิจกรรมที่ครูจัดให้ ปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพอใจในการเรียนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัด แสดงว่าครูจัดกิจกรรมได้ตรงกับความต้องการของนักเรียนอันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 คือการยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ในการเรียนการสอน ครูได้ใช้เทคนิคหลาย ๆ อย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ การแบ่งกลุ่มศึกษา การสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง และการปฏิบัติจริง เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

นับตั้งแต่เริ่มใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 เป็นต้นมา ได้มีการวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพอยู่มากพอจะทำให้ทราบได้ว่าการดำเนินการตามแผนการศึกษาชาติพุทธศักราช 2520 บรรลุจุดประสงค์หรือไม่ เพียงใด ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีดังนี้คือ

วิเชียร เทียมเมือง (2519 : หน้าบทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพ.ศ.2521 (ฉบับร่างที่ 1 พ.ศ. 2518)" ใช้วิธีดำเนินการวิจัยคือ ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโครงการทดลองใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ 24 คน กรมสามัญศึกษา 15 คน และของเขตการศึกษา 23 คน รวม 62 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการใช้หลักสูตรใหม่ในชั้นเนื้อหา ส่วนมากยากเกินความสามารถของผู้เรียน ครูสอนได้ไม่ครบเนื้อหา เนื่องจากหลักสูตรอธิบายกิจกรรมไว้มืดมน ครูไม่สามารถทำตามได้ บางเนื้อหาไม่แนะนำกิจกรรมเป็นแนวทางให้เลย ครูขาดความรู้พื้นฐานในเรื่องการงานและอาชีพ ขาดความถนัด และยังไม่เข้าใจหลักสูตรดีนัก และไม่ได้รับการนิเทศ ผู้บริหารขาดการสนับสนุน เด็กขาดความพร้อมทางการเรียน เด็กขาดเรียนบ่อย ๆ ผู้ปกครองยังไม่เข้าใจหลักสูตรและไม่ร่วมมือในการติดตามผลการปฏิบัติงานของเด็ก

ในปี พ.ศ. 2521 กองวิจัยทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2523 ข : 44,71) ได้ใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนทดลองของกรมวิชาการที่ศึกษา

ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมที่ได้ศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2503 จำนวนรวมทั้งสิ้น 50 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร นครปฐม สุพรรณบุรี ชัยนาท สมุทรสาคร อุตรธานี สงขลา และเชียงใหม่ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. กลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด กลุ่มทดลองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกลุ่มควบคุมในภาคใต้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด
2. กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างเชื่อกันได้
3. นักเรียนในภาคต่าง ๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างเชื่อกันได้
4. กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในภาคเดียวกัน กลุ่มทดลองในแต่ละภาค และกลุ่มควบคุมในแต่ละภาค มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2522 กองวิจัยทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2524 : 67 - 82) ได้ทำการวิจัยในทำนองเดียวกันโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรู้ทั่วไป 2 ซึ่งเป็นเนื้อหากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ผลการวิจัยสรุปว่า

1. กลุ่มทดลองในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 มีความรู้ในเนื้อหากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. นักเรียนในภาคต่าง ๆ มีความรู้ในเนื้อหากลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพแตกต่างกัน ในกรุงเทพมหานครมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงที่สุดกว่าทุกภาค และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำที่สุด

มัญญ เศวตศิริ (2521 : 75 - 76) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพด้านงานเกษตร จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับร่าง 2518)" โดยการทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. นักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันคือ เกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ หรือกรรมกร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีวุฒิแตกต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่เรียนกับครูที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน คือสอนไม่ถึงปี สอน 1 - 5 ปี สอน 6 - 10 ปี และสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

ธำรง ชูชีพ (2521 : หน้าบทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรหลักสูตรประถมศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น" โดยวิธีแจกแบบสอบถามให้ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 90 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นที่ควรพิจารณาในการจัดหลักสูตรเฉพาะกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพคือ นักเรียนขาดความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ ประชาชนขาดความรู้ในด้านการศึกษา เช่น การทำนา ทำสวน ทำไร่ ขาดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืชอย่างถูกต้อง ดังนั้นเนื้อหาของหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพที่ต้องปรับให้เข้ากับท้องถิ่นมีดังนี้คือ จัดให้สอนวิธีการปรับปรุงการทำนา ปรับปรุงที่ดิน การทำสวนทำไร่ การพัฒนาอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น การเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว ในด้านการศึกษา การเลี้ยงสัตว์ การสำรวจสภาพท้องถิ่น การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การอุตสาหกรรมในครอบครัว งานเสื้อผ้า งานประดิษฐ์และงานปั้น

ลักขณา สัมเชื้อ (2524 : หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยปัญหาการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในจังหวัดชลบุรี โดยใช้แบบสอบถามและแบบประเมินค่ากับครูประจำการชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 300 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ด้านตัวครูผู้สอน ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนชั้นประถมศึกษาตอนช่วงน้อย และมีวุฒิทางการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรีทางวิชาครู โรงเรียนสามารถจัดครูสอนเฉพาะกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพได้เพียงร้อยละ 2.2 ครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรมตามแนวหลักสูตรใหม่ แต่ความรู้มาใช้ได้น้อยมาก
2. ด้านหลักสูตร พบว่าครูไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนและขาดเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีขนาดพอเหมาะกับการใช้งานของเด็ก โรงเรียนจัดการประชาสัมพันธ์กับบุคคลในท้องถิ่นให้มีความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนกลุ่มวิชานี้น้อยมาก รวมทั้งการใช้

แหล่งวิทยาการและวิทยากรในท้องถิ่นมีน้อยที่สุด

3. คำนวณผู้บริหาร พบว่า ครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องศึกษานิเทศก์ ซึ่งมาติดตามผล และแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนให้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี น้อยมาก

4. คำนวณความรู้พื้นฐานของครูเกี่ยวกับงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง รวมทั้งการประเมินผล พบว่าครูมีปัญหาคืออยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล โปวีเสวีวงศ์ (2522 : หน้บทคัดย่อ) ซึ่งสรุปปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ในเขต การศึกษาหกที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาการใช้สื่อการสอน ปัญหาครูขาดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และวัสดุหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับการวัดผลมีปัญหามาก

งานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวถึงนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงความรู้ ทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพ และเจตคติทางอาชีพของนักเรียน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 จะต้องได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เนื่องจาก มีปัญหาและอุปสรรคอีกมากที่ทำให้คุณภาพของนักเรียนไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ใดๆก็ดี ถ้าหากทางโรงเรียนหรือครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน รวมทั้งมีอุปกรณ์พร้อมที่จะให้นักเรียนฝึกปฏิบัติงานต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างเต็มที่ จะเป็นที่น่าสนใจได้ว่าหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ในระดับประถมศึกษามีโอกาสบรรลุจุดมุ่งหมายได้มากขึ้น